

Turci v západní Evropě

Dziyana Klishkova, Nikita Shlykov

Interaktivní mapa

Úvod a cíl práce

V posledních desetiletích 20. století se turecká migrace do západní Evropy stala významným sociálním a ekonomickým fenoménem, který formoval jak tureckou, tak evropskou společnost. Turecká migrace představovala poslední článek v řetězci poválečných populačních pohybů do západní Evropy a získala na významu v momentě, kdy jižní evropské země nedokázaly uspokojit rostoucí poptávku po zahraničních pracovnících.

Tato práce se zaměřuje na proces integrace Turků žijících v Evropě do evropské společnosti. Cílem této práce je zodpovědět hlavní výzkumnou otázku: Jak se Turci žijící v Evropě integrovali do evropské společnosti? K dosažení tohoto cíle bude analyzováno několik podotázek: Jaký byl historický vývoj turecké migrace do západní Evropy? Jaké kulturní tradice si turecká komunita v západní Evropě zachovává? Jaká je úroveň politické participace Turků v západoevropských zemích?

Tato témata jsou aktuální a důležitá nejen z pohledu akademického výzkumu, ale také pro formulaci sociální a imigrační politiky v hostitelských zemích. Problematika integrace turecké komunity v Evropě je klíčová pro porozumění širšímu kontextu migrace a kulturní adaptace, což je relevantní jak pro státní, tak mezinárodní instituce. Cílem této práce je tedy nejen přispět k akademickému diskurzu, ale také nabídnout praktické poznatky pro zlepšení integračních politik a podporu multikulturního soužití v Evropě.

Literární rešerše

Výzvy spojené s integrací turecké komunity v západní Evropě jsou předmětem ve studii „Host national and religious identification among Turkish Muslims in Western Europe: The role of ingroup norms, perceived discrimination and value incompatibility“ od Borji Martinovice a Maykela Verkuytna. Autoři zkoumají vliv skupinových norem a vnímané diskriminace na náboženskou a národní identifikaci Turků v Německu a Nizozemsku. Studie ukazuje, že Turci žijící v těchto zemích často čelí diskriminaci a tlaku na udržování své etnoreligiózní identity, což významně ovlivňuje jejich integrační procesy. Martinovic a Verkuyten zjišťují, že vnímaná diskriminace má pozitivní vztah k náboženské identifikaci, což znamená, že čím více se členové turecké komunity cítí diskriminováni, tím silněji se identifikují se svou náboženskou skupinou. Tento efekt je zvláště silný u těch, kteří vnímají vysokou hodnotovou neslučitelnost mezi islámskými a západními způsoby života. Tato vnímaná neslučitelnost hodnot vede k oslabení národní identifikace a posiluje identifikaci s náboženskou komunitou. Autoři dále poukazují na to, že vnímané skupinové normy, které kladou důraz na udržování etnoreligiózní kultury, také posilují náboženskou identifikaci. Vysoký tlak na dodržování těchto norem zvyšuje pocit příslušnosti k náboženské skupině a zároveň oslabuje národní identifikaci s hostitelskou zemí. Tento fenomén je vysvětlován teorií nejistoty identity, která předpokládá, že jedinci hledají stabilitu a jistotu v identifikaci se silnými a jasně definovanými skupinami, jako jsou náboženské komunity. Dále studie zkoumá, jak kombinace vnímané diskriminace a hodnotové neslučitelnosti ovlivňuje integrační

procesy. Vysoká úroveň diskriminace a hodnotové neslučitelnosti vede k tomu, že turecká komunita se více přiklání k udržování své náboženské identity a distancuje se od národní identity hostitelské země. Tento jev je patrný zejména v Německu, kde je islám méně institucionalizován než v Nizozemsku, což vytváří větší bariéry pro integraci. Studie Martinovice a Verkuytna přináší významné poznatky o tom, jak vnímaná diskriminace, skupinové normy a hodnotová neslučitelnost ovlivňují integrační procesy turecké komunity v západní Evropě. Ukazuje, že tyto faktory mohou vést k posílení náboženské identity na úkor národní identifikace, což představuje výzvu pro formulaci efektivních integračních politik.¹⁾

Historický vývoj turecké migrace do západní Evropy, který nemá koloniální kořeny, se stal významným sociálním a ekonomickým fenoménem formujícím obě společnosti. Ahmet Akgündüz ve své publikaci „Labour Migration from Turkey to Western Europe (1960–1974): An Analytical Review“ rozděluje tureckou migraci do dvou hlavních fází. První fáze probíhala od počátku 60. let do poloviny 70. let a byla charakterizována čistě pracovní migrací. Tato fáze byla motivována vysokou poptávkou po nekvalifikované pracovní síle v západní Evropě a socioekonomickými problémy v Turecku, jako byla vysoká nezaměstnanost a nízké mzdy. Turecko uzavřelo bilaterální pracovní smlouvy se zeměmi jako Německo a Nizozemsko, což vedlo k rozsáhlému náboru tureckých pracovníků. Například v roce 1961 podepsalo Turecko dohodu s Německem, která vytvořila právní rámec pro nábor tureckých pracovníků, a do konce roku 1974 představovali Turci největší zahraniční pracovní sílu v Německu. Druhá fáze zahrnovala rodinnou reunifikaci, politickou migraci a pracovní migraci nelegálních nebo nedokumentovaných pracovníků. Rodinná reunifikace a politická migrace se staly významnými zejména po vojenském převratu v Turecku v roce 1980, kdy mnoho Turků hledalo útočiště v západní Evropě. Politicky motivovaná migrace zahrnovala především žadatele o azyl. Turecká migrace se tímto stala komplexnějším fenoménem, kde kromě ekonomických motivací hrály roli i sociální a politické faktory.²⁾

Kulturní tradice, které si turecká komunita v západní Evropě zachovává, jsou podrobně analyzovány ve studii „Integration and religiosity among the Turkish second generation in Europe: a comparative analysis across four capital cities“ od Fenelly Fleischmann a Karen Phalet. Autoři ve své práci zkoumají, jak se druhá generace Turků adaptuje na evropské společnosti, přičemž se soustředí na jejich náboženské a kulturní praktiky. Studie se zabývá hypotézami sekularizace a náboženské vitality mezi muslimskými menšinami v Evropě. Hypotéza sekularizace předpokládá, že druhá generace Turků bude méně náboženská s rostoucí úrovní vzdělání a mírou integrace, jako je vyšší dosažené vzdělání a mezinárodní sňatky. Naopak hypotéza náboženské vitality předpokládá, že náboženství zůstane silné díky náboženské socializaci v rámci rodin a komunit imigrantů. Srovnávací analýza byla provedena v kontextu čtyř evropských hlavních měst: Amsterdamu, Berlína, Bruselu a Stockholmu, které představují různé národní přístupy k institucionalizaci islámu jako menšinového náboženství. Výsledky ukazují, že náboženská socializace má silný vliv na religiozitu druhé generace Turků. Děti, které byly vystaveny pravidelným návštěvám mešity a výuce koránu, vykazují vyšší míru religiozity v dospělosti. Tento jev je patrný napříč různými městy, což podporuje hypotézu náboženské vitality. Hypotéza sekularizace nachází podporu pouze mezi druhou generací v Berlíně, kde je islám nejméně institucionalizovaný, což naznačuje, že struktura institucionálního uznání islámu ovlivňuje míru religiozity a integrace. Fleischmann a Phalet dále zdůrazňují, že i přes vysokou úroveň sekularizace v hostitelských zemích, druhá generace Turků často udržuje své náboženské praktiky a kulturní tradice. To zahrnuje denní modlitby, dodržování půstu během Ramadánu a konzumaci halal potravin. Studie také ukazuje, že náboženská identifikace a praktiky jsou více rozšířeny v městech jako Berlín a Stockholm, kde je menší míra institucionalizace islámu, což vede k silnějšímu propojení náboženské identity s kulturními tradicemi.³⁾

Politická participace Turků v západoevropských zemích je komplexní jev, který zahrnuje jak zapojení do politických procesů v zemích pobytu, tak i účast v politických procesech v Turecku. Studie „Migrant

votes 'here' and 'there': Transnational electoral behavior of Turks in the Netherlands“ od Liza Mügge, Maria Kranendonk, Floris Vermeulen a Nermin Aydemir poskytuje podrobnou analýzu transnacionálního volebního chování tureckých migrantů v Nizozemsku. Autoři se zaměřují na tři klíčové složky politického chování: volební účast, důvěru a zájem o politiku a volbu strany. Empirická data ukazují, že turečtí emigranti v Nizozemsku vykazují značnou míru politické participace jak v nizozemských, tak v tureckých volbách. Volební účast Turků v nizozemských volbách je ovlivněna několika faktory, včetně věku, pohlaví, vzdělání a země narození. Studie zjistila, že muži nad 30 let s vysokým vzděláním, narození v Turecku, jsou více pravděpodobní voliči jak v tureckých, tak v nizozemských volbách. Na druhou stranu, ženy, osoby narozené v Nizozemsku (druhá generace) a méně vzdělaní Turci mají nižší pravděpodobnost účasti ve volbách. Politická důvěra a zájem hrají klíčovou roli v politické participaci. Vysoká míra důvěry v turecký politický systém je spojena s podporou AKP a jejího vůdce, prezidenta Erdogana. Naopak, vysoká míra důvěry v nizozemský politický systém je spojena s nižší podporou AKP. Tento jev ukazuje na to, že turečtí voliči mají tendenci důvěřovat politickému systému, který více odpovídá jejich politickým a kulturním preferencím. Zájem o politiku také výrazně ovlivňuje míru participace. Turečtí voliči, kteří projevují vysoký zájem o tureckou politiku, často vykazují podobný zájem o politiku v Nizozemsku. To naznačuje, že politická angažovanost v jedné zemi může podporovat angažovanost i v druhé. Studie také zjistila, že neexistuje jednoznačný trade-off mezi důvěrou v politické systémy Turecka a Nizozemska, což znamená, že voliči mohou důvěřovat oběma systémům nezávisle na sobě. Tato studie poskytuje důležité poznatky o politické participaci turecké komunity v západní Evropě a zdůrazňuje potřebu nuancovaného přístupu k porozumění transnacionálnímu politickému chování. Ukazuje, že politická participace Turků je ovlivněna jak interními faktory, jako je vzdělání a důvěra, tak externími faktory, jako jsou politické a diplomatické vztahy mezi Tureckem a hostitelskými zeměmi.⁴⁾

Metodologie

Výběr metod

Pro analýzu jsme použili kvalitativní metody, konkrétně polostrukturovaný rozhovor, a kvantitativní metodu v podobě dotazníkového šetření. Kvalitativní přístup nám umožňuje získat detailní a nuancované porozumění sociálním a kulturním aspektům života turecké minority. Polostrukturované rozhovory umožňují flexibilitu v otázkách, které mohou být přizpůsobeny předchozím odpovědím respondentů. Výhodou těchto metod je schopnost poskytnout hluboký vhled do individuálních zkušeností a perspektiv, které by mohly být kvantitativními metodami přehlédnuty. Nevýhodou je omezená možnost přenesení výsledků na širší populaci. Kvantitativní metoda dotazníkového šetření naopak umožňuje shromáždit data od většího počtu respondentů, což zvyšuje statistickou relevanci výsledků, ale může postrádat hloubku kvalitativních dat. Kombinace těchto metod nám poskytuje vyvážený pohled na problematiku, kde se jednotlivé metody doplňují a navzájem podporují.

Průběh výzkumu

Výzkum byl proveden prostřednictvím série polostrukturovaných rozhovorů s členy turecké minority z různých západoevropských zemí, konkrétně z Německa, Francie a Nizozemska. Rozhovory byly prováděny přes Facebook a podle preferencí respondentů. Otázky byly zaměřeny na jejich zkušenosti s integrací, zachování kulturních tradic, náboženské praktiky a zkušenosti s diskriminací. Během rozhovorů jsme zjistili, že někteří respondenti nebyli ochotni diskutovat o politických otázkách nebo osobních zkušenostech s diskriminací, ale byli otevření mluvit o kulturních tradicích a náboženství. Tento fakt jsme zohlednili při dalším plánování rozhovorů a přizpůsobení otázek.

Při výběru respondentů jsme použili metodu sněhové koule, kdy jeden respondent doporučil dalšího, což nám umožnilo získat důvěryhodné kontakty a přístup do komunit, které by byly jinak obtížně dosažitelné. Tento přístup byl doplněn využitím sociálních sítí, konkrétně tureckých skupin na Facebooku. Během výzkumu jsme také narazili na problémy s jazykovou bariérou, kterou jsme překonali využitím překladatele.

Respondenti:

- Mehmet Y. - 30 let, dělník ve výrobě, Francie
- Aylin K. - 32 let, prodavačka, Německo
- Mehmet A. - 21 let, student, Německo
- Hasan D. - 22 let, student, Nizozemsko
- Ahmet T. - 39 let, řidič kamionu, Nizozemsko
- Leyla S. - 37 let, pokladní v supermarketu, Nizozemsko

Teoretická část

Teorie migrace

Teorie push-pull

Teorie push-pull ⁵⁾ je jedním z nejrozšířenějších modelů používaných k vysvětlení migračních procesů. Tento model popisuje migraci jako výsledek kombinace tlakových (push) faktorů, které vyhánějí lidi z jejich původních domovů, a tahových (pull) faktorů, které je přitahují do cílových zemí. V kontextu turecké minority v západní Evropě lze tuto teorii aplikovat na několik klíčových období a okolností, které ovlivnily migrační vlny z Turecka do západoevropských zemí. Na jedné straně ekonomické a politické podmínky v Turecku působily jako silné push faktory, které vedly k masové emigraci. Na druhé straně atraktivní ekonomické příležitosti a stabilní politické podmínky v západní Evropě fungovaly jako pull faktory, které přitahovaly turecké pracovníky.

Tato kombinace faktorů vedla k několika migračním vlnám od 60. let 20. století až do současnosti. První vlna byla charakterizována přílivem „gastarbeiterů“ neboli hostujících pracovníků, kteří původně plánovali návrat do Turecka po několika letech práce v zahraničí. Nicméně, mnozí z nich se rozhodli zůstat a přivést své rodiny, což vedlo k trvalejší migraci a vytvoření rozsáhlých tureckých komunit v západoevropských městech.

Push-pull teorie také umožňuje pochopit, proč migrace pokračovala i po ukončení formálních pracovních náborů v 70. letech 20. století. Rodinné sjednocení a následná migrace kvůli politickým a ekonomickým krizím v Turecku ukazují, že migrační toky jsou často udržovány nejen ekonomickými faktory, ale také sociálními a politickými okolnostmi.

Neoklasická ekonomická teorie

Neoklasická ekonomická teorie migrace ⁶⁾ vychází z předpokladu, že migrace je racionálním rozhodnutím jednotlivců, kteří usilují o maximalizaci svých příjmů a zlepšení životních podmínek. Tato teorie předpokládá, že jednotlivci migrují z oblastí s nízkými mzdami a omezenými pracovními příležitostmi do oblastí s vyššími mzdami a lepšími ekonomickými podmínkami. Migrace je v tomto

kontextu vnímána jako investice do lidského kapitálu, kde náklady na migraci (jako jsou náklady na cestování, adaptaci na nové prostředí a případné sociální a kulturní ztráty) jsou vyváženy očekávanými přínosy ve formě vyšších příjmů a lepších životních podmínek.

V polovině 20. století čelilo Turecko významným ekonomickým výzvám, včetně vysoké nezaměstnanosti, nízkých mezd a omezených pracovních příležitostí, zejména v rurálních oblastech. Mechanizace zemědělství a omezené možnosti průmyslového rozvoje vedly k tomu, že mnoho Turků hledalo lepší ekonomické příležitosti v zahraničí. V tomto kontextu se západoevropské země, zejména Německo, staly atraktivními cílovými destinacemi díky svému rychlému poválečnému ekonomickému růstu a vysoké poptávce po pracovní síle. Tento migrační tok byl dále podporován bilaterálními pracovními dohodami mezi Tureckem a západoevropskými zeměmi, které usnadňovaly legální a organizovanou migraci pracovních sil.

Teorie nové ekonomiky migrace

Teorie nové ekonomiky migrace ⁷⁾ představuje zdůrazňuje rozhodování na úrovni domácností spíše než jednotlivců. Tato teorie vychází z premisy, že migrace je kolektivní strategií domácností ke zlepšení jejich ekonomického postavení a minimalizaci rizik spojených s ekonomickými nejistotami. Na rozdíl od neoklasické ekonomické teorie, která se zaměřuje na individuální racionální rozhodování, teorie Nové Ekonomiky Migrace bere v úvahu širší socio-ekonomický kontext a interakce mezi členy domácnosti.

Turečtí migranti často přicházeli do západní Evropy jako součást kolektivní rodinné strategie, která měla zajistit ekonomickou stabilitu a zlepšit životní podmínky celé rodiny. Tato strategie zahrnovala rozhodnutí jednoho nebo několika členů rodiny migrovat za prací, zatímco ostatní zůstali v Turecku a využívali remitencí, které byly posílány zpět domů.

Remitence hrály klíčovou roli v ekonomické strategii domácností. Peníze zasílané zpět do Turecka byly využívány nejen k pokrytí základních životních nákladů, ale také k investicím do vzdělání, zlepšení bydlení a rozvoje malých podniků. Tímto způsobem migrace přispívala k ekonomickému rozvoji v komunitách, odkud migranti pocházeli, a zároveň poskytovala finanční stabilitu a bezpečnost pro jejich rodiny.

Historicko-strukturální přístup

Historicko-strukturální přístup ⁸⁾ zdůrazňuje, že migrace není pouze individuálním rozhodnutím, ale je výsledkem hlubších strukturálních faktorů, které vytvářejí podmínky pro migraci. V případě turecké migrace do západní Evropy lze identifikovat několik klíčových faktorů, které formovaly tyto migrační pohyby. Po druhé světové válce zažívala západní Evropa rychlý hospodářský růst a nedostatek pracovních sil, což vedlo k potřebě rekrutovat pracovníky ze zahraničí. Turecko, které čelilo ekonomickým problémům a vysoké nezaměstnanosti, se stalo jedním z hlavních zdrojů pracovních sil.

Tento přístup také bere v úvahu roli politických a ekonomických vztahů mezi zeměmi. Bilaterální dohody mezi Tureckem a západoevropskými zeměmi, jako je Německo, usnadnily rekrutaci tureckých pracovníků a vytvořily institucionální rámec pro jejich migraci. Tyto dohody byly výsledkem politických a ekonomických zájmů obou stran, přičemž západní Evropa hledala pracovní sílu a Turecko se snažilo řešit své ekonomické problémy a získat remitence.

Teorie integrace

Asimilační teorie

Asimilační teorie ⁹⁾ je jedním z klíčových konceptů používaných k pochopení procesů, kterými procházejí imigranti při začleňování do hostitelské společnosti. V kontextu turecké minority v západní Evropě tato teorie zkoumá, jakým způsobem turečtí migranti přijímají kulturní normy, hodnoty a praktiky země, do které migrovali, a nakolik se stávají nerozlišitelnými od většinové populace.

Asimilační teorie předpokládá, že imigranti a jejich potomci postupně ztrácejí své původní kulturní charakteristiky a plně přijímají kulturu hostitelské země. Tento proces může zahrnovat několik dimenzí, včetně jazykové asimilace, ekonomické integrace, sociálního začlenění a identifikační asimilace, kde jednotlivci začínají vnímat svou identitu v souladu s většinovou společností.

V případě turecké minority v západní Evropě asimilační teorie zkoumá, jakým způsobem turečtí migranti a jejich potomci přebírají jazyk, zvyky a hodnoty zemí jako Německo, Nizozemsko nebo Francie. Asimilace není lineární proces, ale může probíhat různými způsoby v různých kontextech a může být ovlivněna řadou faktorů, včetně délky pobytu v hostitelské zemi, vzdělávacího systému, pracovního trhu a politiky integrace. Asimilace může být neúplná a selektivní, přičemž některé aspekty kultury a identity mohou být zachovány, zatímco jiné jsou opuštěny.

Asimilace turecké minority v západní Evropě čelí specifickým výzvám. Turečtí migranti často čelí diskriminaci a sociálnímu vyloučení, což může bránit jejich plné asimilaci. Jazyková bariéra, kulturní rozdíly a odlišné náboženské praktiky mohou rovněž komplikovat proces asimilace.

Multikulturalismus

Multikulturalismus ¹⁰⁾ jako teoretický přístup vychází z předpokladu, že kulturní rozmanitost je přínosem pro společnost a že by měly být respektovány a podporovány různé kulturní identity. Tento přístup kontrastuje s asimilační teorií, která předpokládá, že imigranti by měli přijmout kulturu a normy hostitelské země. Multikulturalismus naopak zdůrazňuje právo jednotlivců a komunit na udržení své kulturní identity a tradic.

V kontextu turecké minority v západní Evropě multikulturalismus znamená, že turečtí imigranti mají možnost udržovat své kulturní praktiky, jako je slavení náboženských svátků, nošení tradičního oděvu, příprava tradičních pokrmů a výuka turečtiny pro své děti. Tento přístup také zahrnuje podporu komunitních organizací a náboženských institucí, které poskytují sociální a kulturní podporu imigrantům.

V praxi multikulturalismus znamená, že turečtí imigranti v západní Evropě mohou zakládat své vlastní školy, kulturní centra a náboženské instituce, které podporují jejich kulturní a náboženské praktiky. Například v Německu a Nizozemí existuje řada tureckých mešit, kulturních center a škol, které poskytují výuku v turečtině a zachovávají turecké tradice.

Multikulturalismus také znamená, že hostitelské země přijímají a oslavují kulturní rozmanitost prostřednictvím veřejných politik a programů, které podporují mezikulturní dialog a porozumění. To může zahrnovat financování kulturních festivalů, podporu jazykových kurzů a vzdělávacích programů, které zvyšují povědomí o turecké kultuře mezi širší populací.

Segmentační teorie integrace

Segmentační teorie integrace ¹¹⁾ je teoretický přístup, který vysvětluje proces integrace imigrantů tím, že rozlišuje mezi různými sektory společnosti, do kterých se mohou imigranti integrovat. Na rozdíl od asimilační teorie, která předpokládá, že integrace je jednotný proces vedoucí k plnému přijetí imigrantů do hostitelské společnosti, segmentační teorie uznává, že imigranti mohou být integrováni do některých oblastí společnosti, zatímco v jiných mohou zůstat marginalizováni.

Například turečtí imigranti v Německu často nacházejí pracovní příležitosti v sektorech, jako je stavebnictví, výroba a pohostinství, kde mohou využít své dovednosti a pracovní etiku. Mnozí z nich také zakládají vlastní malé podniky, jako jsou restaurace, obchody nebo služby, které jim umožňují dosáhnout ekonomické nezávislosti a stability. Tento ekonomický úspěch však nemusí nutně znamenat plnou sociální integraci, protože turečtí imigranti mohou stále čelit předsudkům, rasismu a omezeným příležitostem v jiných oblastech, jako je vzdělání nebo politická participace.

Segmentační integrace může mít různý dopad na různé generace imigrantů. První generace tureckých imigrantů se často zaměřuje na ekonomickou integraci jako prostředek k zajištění lepší budoucnosti pro své děti. Druhá a třetí generace však může čelit novým výzvám, pokud jde o kulturní a identitární integraci, protože musí navigovat mezi kulturními hodnotami svých rodičů a širší společností, ve které vyrůstají.

V rámci segmentační teorie je také důležité zkoumat, jak politické a institucionální faktory ovlivňují integraci turecké minority. Politiky hostitelských zemí týkající se vzdělání, zaměstnanosti, bydlení a sociálního zabezpečení mohou buď podporovat, nebo bránit integraci imigrantů. Například inkluzivní vzdělávací programy a antidiskriminační opatření mohou usnadnit sociální integraci a zlepšit přístup tureckých imigrantů k různým sektorům společnosti.

Praktická část

Historický vývoj turecké migrace do západní Evropy

První významné kontakty mezi Turky a Evropou sahají až do 16. a 17. století, kdy Osmanská říše opakovaně útočila na střední Evropu. Nejslavnější jsou dvě obléhání Vídně v letech 1529 a 1683. Tyto vojenské střety měly za následek, že někteří Turci zůstali v Rakousku jako váleční zajatci nebo se v této oblasti usadili po ústupu osmanských vojsk. I když tato období nepřinesla masovou migraci Turků, vytvořila historický kontext, který dodnes ovlivňuje vnímání turecké přítomnosti v Rakousku. ¹²⁾

Další turecká migrace do západní Evropy začala v polovině 20. století, a to především díky hospodářskému rozmachu a nedostatku pracovních sil v různých evropských zemích po druhé světové válce. Západní země jako Německo, Francie, Nizozemsko a Velká Británie potřebovaly pracovní sílu k obnově a rozvoji svých ekonomik, což vedlo k uzavírání pracovních smluv s Tureckem, Marokem, Tuniskem a Jugoslávií. Tento proces nejen uspokojil potřeby západních trhů práce, ale také vyvolal socioekonomické a demografické změny v zemích původu. ¹³⁾

V Německu byl migrační proces oficiálně zahájen podpisem dohody o nábore pracovních sil 30. října 1961 v Bonnu, která byla později revidována 20. května 1964. Ve stejném roce, v roce 1961, byla také podepsána dohoda o nábore pracovních sil mezi Velkou Británií a Tureckem. Tato dohoda znamenala začátek velkého přílivu tureckých pracovníků tzv. „gastarbeitřů“ (hostujících pracovníků), kteří měli

dočasně pracovat v Evropě a následně se vrátit zpět do Turecka. Většina těchto migrantů pocházela z venkovských oblastí Turecka a pracovala v nízko kvalifikovaných pozicích v průmyslu, stavebnictví a dalších sektorech. Německo, jako hlavní cílová země, přijalo největší počet těchto pracovníků. Rakousko následovalo s podobnou dohodou 15. května 1964 ve Vídni, kterou 12. října 1966 doplnila dohoda o sociálním zabezpečení. Také Belgie a Nizozemsko podepsaly 16. června 1964, resp. 19. srpna 1964 dohody o nábory pracovních sil, které usnadnily migraci tureckých pracovníků do těchto zemí. Francie uzavřela s Tureckem dohodu o nábory pracovních sil 8. května 1965 v Ankaře a následnou dohodu o sociálním zabezpečení 20. ledna 1972 v Paříži. ¹⁴⁾

Citace z rozhovoru s Mehmetem A.: «Můj dědeček přijel do Německa za prací krátce poté, co byla podepsána dohoda o nábory pracovních sil mezi Německem a Tureckem. Od té doby naše rodina žije v Německu.»

Kromě čistě ekonomických motivací existovaly také sociální a politické faktory, které přispěly k turecké migraci do západní Evropy. Turecko během druhé poloviny 20. století čelilo několika politickým krizím, včetně vojenských převratů v letech 1960, 1971 a 1980, což vedlo k destabilizaci politického prostředí. Tyto převraty často vyústily v politické represe, které postihly zejména levicové a opoziční skupiny, což vedlo mnoho Turků k hledání útočiště v zahraničí¹⁵⁾. Západní Evropa, se svým relativně stabilním politickým systémem a tradicí poskytování azylu, se stala atraktivním cílem pro politické uprchlíky a disidenty. Tito migranti často přicházeli nejen kvůli ekonomickým příležitostem, ale také proto, aby unikli perzekuci a našli bezpečné místo pro život. ¹⁶⁾

Hlavními motivy turecké migrace do západní Evropy byly ekonomické příležitosti a nedostatek pracovních sil v Evropě. Programy pro hostující pracovníky nabízely ve srovnání s Tureckem lepší mzdy a pracovní vyhlídky, takže migrace byla pro mnoho Turků atraktivní volbou. Kromě toho byla významným faktorem, který přilákal turecké migranty na kontinent, politická stabilita a příslib vyšší životní úrovně v Evropě.

Jakmile se první vlna tureckých migrantů usadila v západní Evropě, další významným faktorem, který přispěl k růstu turecké komunity, bylo slučování rodin. Přestože byl původní program gastarbeiterů koncipován jako dočasné řešení, mnozí Turci se rozhodli zůstat natrvalo a začali si přivádět své rodiny. Evropské státy postupně začaly uvolňovat imigrační politiky, aby umožnily sjednocování rodin, což vedlo k významnému nárůstu turecké populace v těchto zemích. Tento trend byl obzvláště patrný v Německu, kde se v 70. a 80. letech počet Turků rychle zvýšil díky přílivu manželek, dětí a dalších příbuzných původních migrantů. Tento proces vedl k tomu, že se turecké komunity staly trvalou součástí evropské společnosti, s vlastními kulturními a sociálními institucemi. Tento fenomén byl podporován také tím, že si tyto komunity udržovaly silné vazby na svou původní kulturu a identitu, což přispělo k jejich soudržnosti a dlouhodobé přítomnosti v západní Evropě¹⁷⁾

Citace z rozhovoru s Ahmetem T.: «Když jsem byl mladý, ekonomická situace v Turecku nebyla příliš dobrá. Můj otec pracoval v Německu jako gastarbeiter od konce 70. let a nakonec se rozhodl, že by pro naši rodinu bylo lepší, kdybychom se přestěhovali za ním.»

V 80. a 90. letech 20. století se turecké komunity v západní Evropě začaly stabilizovat a růst. Druhá generace Turků, narozená v Evropě, začala vstupovat na pracovní trh a integrace do vzdělávacích systémů hostitelských zemí se zlepšovala. Od začátku 21. století se migrační vzorce změnily. Vedle pokračujícího přílivu pracovníků a rodinných příslušníků zaznamenala Evropa také zvýšený počet žadatelů o azyl a uprchlíků z Turecka, zejména po pokusu o převrat v roce 2016 a následných politických represích¹⁸⁾. Mnoho Turků hledalo bezpečí a lepší životní podmínky v Evropě, což vedlo k další diverzifikaci turecké diaspory. ¹⁹⁾

Občanství a identita turecké diaspory v Evropě

Většina respondentů se primárně identifikuje jako Turci – a jen málo z nich se primárně identifikuje jako člen hostitelského národa. Respondenti ve svých odpovědích vykazují značnou různorodost, variabilitu a nuance, pokud jde o to, co je pro ně důležité. Přesto jsou pro respondenty velmi důležité koncepty „tureckosti“, náboženství a předávání tureckých tradic další generaci, přičemž všechny tyto prvky jsou udávány jako významnější než identifikace s hostitelským národem.

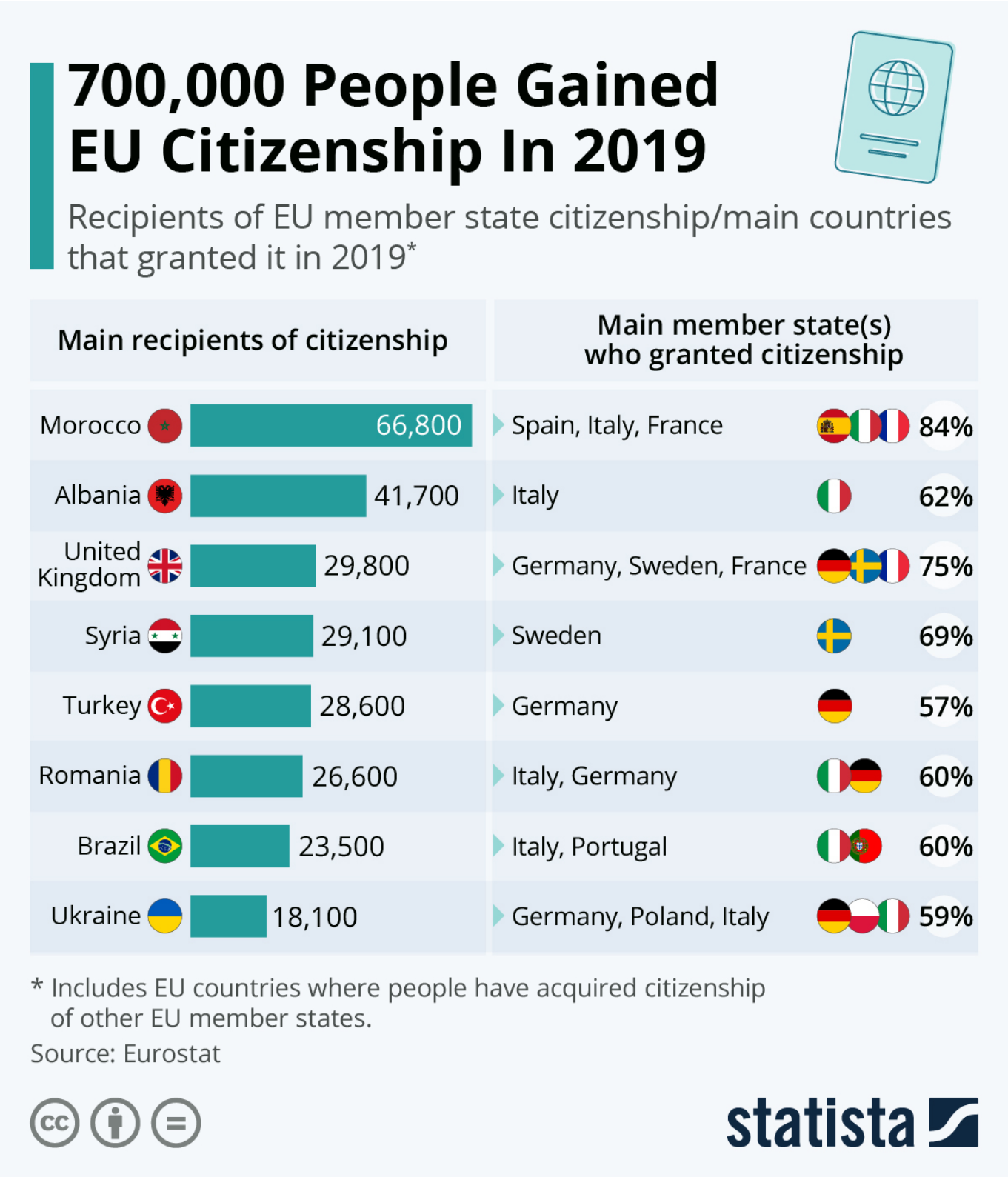
Citace z rozhovoru s Mehmetem A.: «I když jsem se narodil a vyrostl v Německu, cítím se více jako Turek než jako Němec. Moje rodina mi vždy připomínala důležitost našich tradic a hodnot.»

Citace z rozhovoru s Mehmetem Y.: «Ačkoli žiji ve Francii už mnoho let, vždy se budu cítit jako Turek. Naše kultura, jazyk a náboženství jsou pro mě nesmírně důležité. Identifikace s tureckými kořeny je pro mě silnější než jakékoli spojení s hostitelskou zemí.»

I když jsou Turci v Evropě často vnímáni jako jednolitá skupina, ve skutečnosti se tato komunita skládá z různých etnických a náboženských podskupin. Vedle etnických Turků z Turecka zahrnuje diaspora také kurdské menšiny, které se mohou identifikovat jak s tureckým státem, tak se svou kurdskou identitou. Kurdi v turecké diaspoře mohou čelit specifickým výzvám spojeným s etnickými konflikty a politickými aspiracemi, které je často odlišují od zbytku turecké komunity.

Náboženská rozmanitost je také významným faktorem. Většina Turků v Evropě jsou sunnitští muslimové, ale existují i menšiny alevitů, kteří mají odlišné náboženské praktiky a kulturní tradice. Tyto rozdíly mohou vést k vnitřním napětím uvnitř komunity a také k odlišnému přístupu k integraci v evropských zemích.

V průběhu let se mnoho tureckých migrantů integrovalo do hostitelských společností a významně přispělo k ekonomické, sociální a kulturní struktuře těchto zemí. Integrační úsilí bylo podpořeno politikami a iniciativami zaměřenými na usnadnění začlenění migrantů. Značný počet tureckých migrantů také získal občanství hostitelských zemí. Například v roce 2019 získalo občanství EU 28 600 tureckých občanů, přičemž hlavní zemí naturalizace bylo Německo. ²⁰⁾

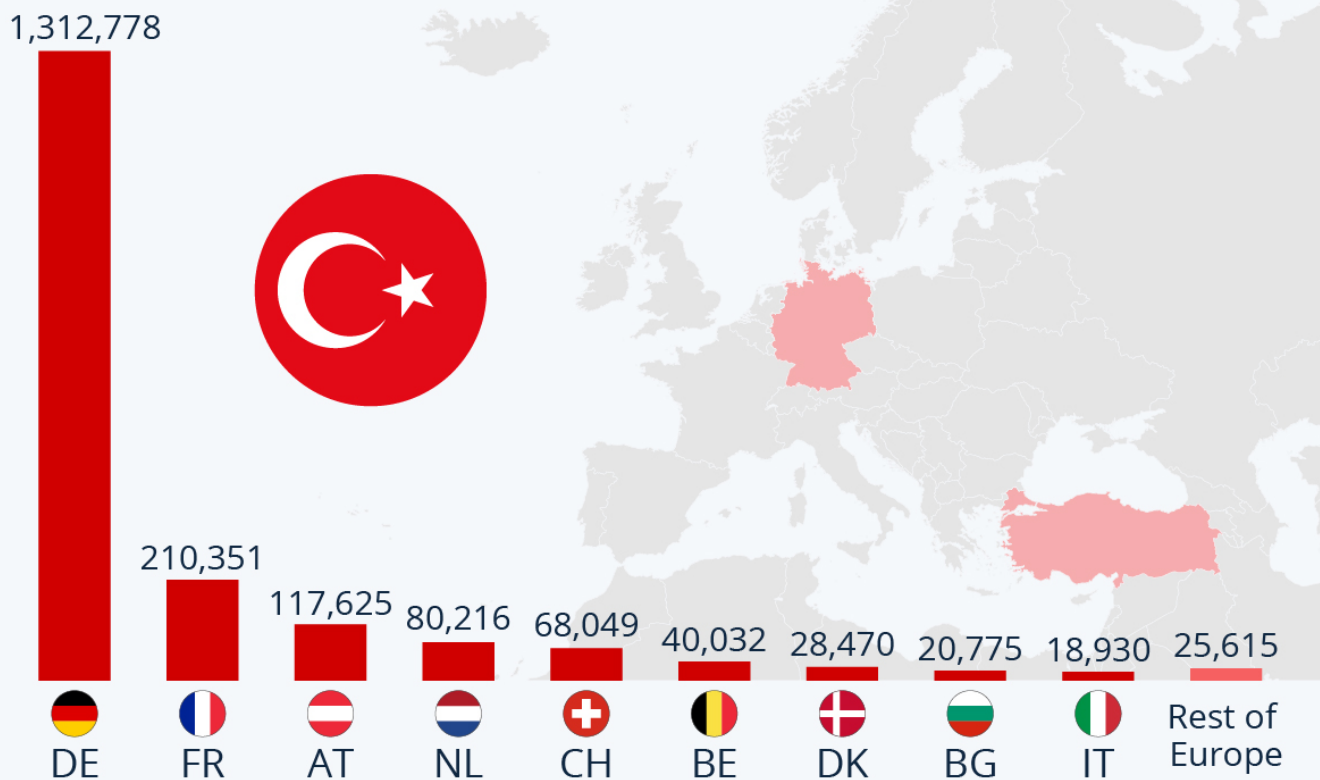

Zdroj: Statista²¹⁾

Tento proces vedl ke vzniku trvalých tureckých komunit. Podle nejnovějších údajů hostí Německo největší tureckou komunitu v Evropě, v níž od roku 2022 žije přibližně 1 312 778 osob s tureckým občanstvím . Mezi další země s významným počtem tureckých občanů patří Francie s 210 351 tureckými občany, Rakousko se 117 625, Nizozemsko s 80 216, Švýcarsko s 68 049, Belgie se 40 032 a Dánsko s 28 470 tureckými občany.²²⁾

Europe's Turkish Communities

Number of People with Turkish Citizenship
in Europe 2022*

* or most recent year available; data available for a total of 23 countries

Source: Eurostat

statista

Zdroj: Statista²³⁾

V kontextu integrace Turků do evropské společnosti je otázka občanství a identity jedním z nejvýznamnějších a nejkomplexnějších aspektů. Občanství hraje klíčovou roli v procesu integrace, neboť ovlivňuje nejen právní status jednotlivců, ale také jejich přístup k různým právům a povinnostem v hostitelských zemích. Nicméně, otázka toho, kdy je osoba považována za plnohodnotného člena společnosti, tedy „za Turka“ nebo „za Evropana“, je často mnohem složitější a plná nuancí.

Turci, kteří získali občanství v evropských zemích, se často ocitají v dualitě mezi svou národní identitou a identitou v rámci hostitelské společnosti. Tento fenomén lze pozorovat například v Německu, kde žije největší turecká komunita v Evropě. I když mnozí z nich získali německé občanství, stále se identifikují primárně jako Turci, což může být způsobeno jak kulturními faktory, tak i vnímanou diskriminací ze strany většinové společnosti.

Podle studie provedené Centrem pro americký pokrok (Center for American Progress) se turecká

diaspora v Evropě často setkává s výzvami spojenými s uznáním jejich identity a občanství. Hostitelské země mají tendenci klást důraz na asimilaci, což může vést k napětí mezi zachováváním vlastní kultury a snahou o integraci. Turecká komunita se tak někdy cítí být nucena vybírat mezi svou národní identitou a identitou občana hostitelské země.²⁴⁾

Dalším klíčovým aspektem je, jak turecká diaspora vnímá sama sebe. Otázka „Kdy jsou Turci považováni za plnohodnotné občany své hostitelské země?“ je složitá a závisí na mnoha faktorech, včetně generace, vzdělání, socioekonomického postavení a míry udržování kulturních tradic. Například druhá a třetí generace Turků narozená v Evropě se často setkává s dilematem identity, kdy se snaží skloubit své turecké kořeny s požadavky moderní evropské společnosti.

Citace z rozhovoru s Hasanem D.: «I když jsem se narodil a vyrostl v Nizozemsku, někdy cítím, že nejsem plně přijímán jako občan. Mám silné turecké kořeny, které si cením, ale zároveň se snažím zapadnout do nizozemské společnosti. Často je to balancování mezi dvěma světy.»

V některých případech může být identifikace s tureckou národností silnější než s identitou občana hostitelské země, což je často způsobeno kulturními a náboženskými normami, které jsou hluboce zakořeněné v komunitách Turků v Evropě. Na druhou stranu, úspěšná integrace a přijetí občanství v hostitelské zemi může také vést k postupnému přijetí dualní identity, kdy se jedinec cítí být jak Turkem, tak občanem své nové vlasti.

Co se týče počtu všech Turků žijících v Evropě, můžeme uvést následující hrubý počet:²⁵⁾

1. V Německu žije mezi 3 a 7 miliony Turků, což je největší turecká komunita v zemi i v celé turecké diaspoře.
2. V Nizozemsku se odhady velikosti turecké komunity liší, s významnými odhady uvádějícími až 2 miliony osob.
3. Ve Francii žije přibližně 1 milion Turků, podle různých odhadů z let 2010 až 2012.
4. Ve Spojeném království je počet Britských Turků odhadován na 500 000, včetně tureckých Kypřanů.
5. V Rakousku žije mezi 360 000 a 500 000 osob tureckého původu, což je největší etnická menšina v zemi.
6. V Belgii žije více než 200 000 obyvatel tureckého původu, s odhady z roku 2019 uvádějícími 250 000 osob.
7. Ve Švýcarsku žije více než 120 000 Turků, s většinou žijící v německy mluvících regionech.

Kulturní organizace a společenské aktivity

Turecká kulturní sdružení a společenské kluby pomáhají udržovat tradice a podporovat ducha komunity. Tyto organizace pořádají akce, jako jsou tradiční hudební a taneční vystoupení, umělecké výstavy a kulturní festivaly, které prezentují turecké dědictví. Poskytují také platformu pro mezigenerační interakci, která umožňuje mladším členům komunity poznat své kulturní kořeny od starších.

Komunitní aktivity

Hudba a tanec jsou nedílnou součástí turecké kultury. Turecká komunita v západní Evropě často pořádá kulturní akce, kde se hraje tradiční hudba a tančí tradiční tance, jako je halay nebo horon. Tyto aktivity jsou nejen formou zábavy, ale také prostředkem k udržení a šíření kulturního dědictví.

Turecká kulturní centra pořádají různé akce, jako jsou kulturní festivaly, výstavy, přednášky a workshopy, které mají za cíl posilovat komunitní soudržnost a předávat kulturní tradice mladším generacím. Například v Německu a Nizozemí existuje mnoho takových center, která aktivně podporují kulturní a společenský život turecké komunity.

Tradiční oblečení

Tradiční turecké oblečení je dalším výrazným prvkem kultury, který se udržuje zejména při slavnostních příležitostech. Ženy často nosí tradiční šaty, jako jsou kaftany nebo šaty zdobené výšivkami, zatímco muži mohou nosit tradiční kroje při svatbách a jiných oslavách.

Turecká komunita v západní Evropě se vyznačuje silným udržením svých kulturních tradic, které jsou klíčové pro identitu a soudržnost této minority. Tyto tradice se projevují v různých aspektech každodenního života, včetně náboženských svátků, rodinných zvyklostí, jazyka, hudby a tance, a také v organizaci komunitních aktivit.

Jazyk

Turečtina hraje klíčovou roli v udržování kulturní identity. Mnoho tureckých rodin v západní Evropě mluví doma turecky, což pomáhá zachovávat jazyk a předávat ho dalším generacím. Turecké školy a kulturní centra často nabízejí kurzy turečtiny pro děti i dospělé, aby podpořily jazykovou gramotnost. V Německu existují celé čtvrti, kde se většina obyvatel dorozumívá převážně turecky, například Keupstrasse v Kolíně nad Rýnem.²⁶⁾ Tento jev je obzvláště patrný v některých velkých městech, kde lze nalézt oblasti s vysokou koncentrací Turků, kteří mluví pouze turecky a často mají jen omezené znalosti němčiny či jiného jazyka hostitelské země.

Na jedné straně tato jazyková izolace umožňuje udržovat kulturní a jazykovou identitu, ale na druhé straně může omezovat integraci do širší společnosti. Turecké děti narozené v Evropě často vyrůstají v bilingvním prostředí, kde se doma mluví turecky, zatímco ve škole a veřejném životě používají jazyk hostitelské země. Tato dvojjazyčnost může být jak přínosem, tak výzvou, zejména pokud jde o vzdělávací a pracovní příležitosti.²⁷⁾

Odpovědi respondentů ohledně používání jazyka odhalují jasný rozdíl mezi jazykem používaným doma a tím používaným v práci: Většina mluví jazykem hostitelské země v práci, ale upřednostňují turečtinu doma. Pokud jde o získávání informací, respondenti se poměrně rozdělují, ale turečtina je jasně preferována, pokud jde o zábavu. Nepřekvapivě mladší generace uvádí vyšší znalost jazyka své hostitelské země než starší členové diaspory.

Citace z rozhovoru s Mehmetem Y.: «V práci samozřejmě mluvím francouzsky, je to nutné pro

komunikaci s kolegy a nadřízenými. Ale stále to neumím dobře. Ale doma s rodinou vždy používáme turečtinu. Je to pro nás přirozenější. Když se dívám na filmy nebo poslouchám hudbu, také dávám přednost turečtině.»

Citace z rozhovoru s Leylou S.: «V práci mluvím převážně nizozemsky, protože je to jazyk, kterému všichni rozumí. Ale jakmile přijdu domů, přepnu na turečtinu. Je to jazyk, ve kterém se cítím nej pohodlněji, a je pro mě důležité, aby mé děti také turečtinu ovládaly.»

Gastronomie

Turecká kuchyně začala pronikat do západní Evropy zejména s příchodem tureckých gastarbeitrů v 60. a 70. letech 20. století. Tito pracovníci si s sebou přinesli své kulinářské zvyklosti, které postupně začaly ovlivňovat místní gastronomii. První turecké restaurace a stánky s rychlým občerstvením se začaly objevovat v oblastech s vysokou koncentrací tureckých přistěhovalců.

Oblíbené pokrmy a jejich přizpůsobení:

Kebab: Kebab, zejména döner kebab, se stal jedním z nejpopulárnějších tureckých jídel v západní Evropě. Původně se jednalo o plátky masa grilované na vertikálním rožni, podávané v pita chlebu nebo na talíři. Evropské verze se však přizpůsobily místním chutím, často s přidáním různých omáček a salátů. V Německu je döner kebab často považován za národní rychlé občerstvení.

Citace z rozhovoru s Ahmetem T.: «Kebab je tady velmi populární a stal se skoro synonymem pro tureckou kuchyni, ale to, co se zde podává jako kebab, je často jiné než to, co známe z Turecka. V Turecku je kebab připravován s větším důrazem na kvalitu masa a tradiční koření. Tady v Nizozemsku je to spíše rychlé jídlo, které se přizpůsobilo chutím Evropy. I když je to stále dobré, chybí mi ta autentičnost, kterou známe z domova.»

Dürüm kebab

Döner kebab

Meze: Meze jsou malé předkrmy nebo tapas, které zahrnují různé pokrmy jako hummus, dolma (plněné vinné listy), baba ghanoush (pasta z lilku) a různé saláty. Tyto pokrmy si získaly oblibu pro svou rozmanitost a možnost sdílení při společných jídlech.

Meze

Baklava a jiné dezerty: Turecké sladkosti, jako je baklava, se staly velmi populární v západní Evropě. Baklava, která je připravována z vrstev filo těsta, medu a ořechů, je ceněna pro svou sladkou a bohatou chuť. Další oblíbené dezerty zahrnují lokum (turecký med) a kunefe (sýr v filo těstu, namočený v cukrovém sirupu).

Baklava

Lokum

Kunefe

Citace z rozhovoru s Leylou S.: «Když mluvím o tureckém jídle, hned si vybavím meze – malé porce různých jídel, které jsou ideální pro sdílení. A samozřejmě sladkosti jako baklava, lokum a kunefe. Tyto dezerty jsou v naší rodině velmi oblíbené, zejména během svátků. V Nizozemsku se dají tyto pokrmy najít, ale nic se nevyrovná jejich chuti, jakou mají doma v Turecku.»

Turecký čaj a káva: Turecký čaj a káva se staly běžnou součástí nabídky v tureckých restauracích a kavárnách v Evropě. Turecký čaj, podávaný ve skleničkách, je silný a často slazený, zatímco turecká káva je známá svou bohatou chutí a hustou konzistencí.

I přes popularitu turecké kuchyně čelí turecká komunita některým výzvám, jako jsou stereotypy a předsudky spojené s jejich kulturními zvyklostmi. Některé restaurace se setkávají s negativními reakcemi kvůli etnickému původu majitelů nebo personálu. Přesto turecká kuchyně nadále zůstává důležitou součástí evropského kulinářského panoramatu.

Náboženství

Jedním z prvních kroků turecké komunity při přizpůsobení náboženství evropskému prostředí bylo zakládání mešit a náboženských center. Tyto instituce slouží nejen k náboženským obřadům, ale také jako komunitní centra, kde se konají různé společenské a kulturní akce. Mešity a centra poskytují místo pro modlitby, vzdělávání a setkávání, což pomáhá turecké komunitě udržovat svou náboženskou identitu a tradice.

Citace z rozhovoru s Aylin K.: «V Německu, kde žije největší turecká komunita v Evropě, existuje mnoho mešit a islámských kulturních center, která poskytují náboženské služby a podporu komunitě. Příkladem je centrální mešita v Kolíně nad Rýnem, která je jednou z největších v Evropě.»

Citace z rozhovoru s Leylou S.: «V Nizozemí turecká komunita také aktivně zakládá mešity a náboženská centra, která slouží nejen jako místa pro modlitbu, ale také jako vzdělávací a kulturní centra pro mladé generace.»

Prizpůsobení náboženských praktik evropskému prostředí vyžaduje flexibilitu a inovace. Mnozí členové turecké komunity čelí výzvám, jako je nalezení času a místa pro modlitbu během pracovního dne nebo půst během Ramadánu v sekulárním prostředí.

Citace z rozhovoru s Mehmetem Y.: «Pro mnoho muslimů je denní modlitba (salah) klíčovou součástí náboženského života. V evropských zemích, kde pracovní a školní harmonogramy nejsou přizpůsobeny náboženským potřebám, je někdy obtížné dodržovat pravidelné modlitby. Turecká komunita našla způsoby, jak se s tím vypořádat, například vytvořením modliteben v pracovních a školních prostředích.»

Vzdělávací programy a iniciativy zaměřené na zvyšování povědomí o islámu a turecké kultuře hrají klíčovou roli v překonávání předsudků a stereotypů. Turecká komunita často organizuje otevřené dny, přednášky a kulturní akce, které přibližují jejich náboženství a tradice široké veřejnosti.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů turecké kultury jsou náboženské svátky, které jsou pečlivě dodržovány i v západní Evropě. Mezi nejdůležitější patří Ramadan, Eid al-Adha, Mevlid Kandili a Ashura.

Ramadán

Ramadan je devátý měsíc islámského kalendáře a je považován za svatý měsíc půstu, modlitby, rozjímání a společenství. Muslimové se během Ramadanu postí od východu do západu slunce, což znamená, že nejedí, nepijí a zdržují se dalších fyzických potřeb po celý den. Postní měsíc je považován za dobu, kdy se věřící soustředí na svou víru, očišťují svou duši a posilují vztahy s Bohem.²⁸⁾

V západní Evropě má Ramadan zvláštní charakter. Ve větších městech, jako jsou Berlín, Paříž nebo Londýn, se organizují veřejné iftary, což jsou společná jídla sloužící k přerušení denního půstu. Tyto akce často přitahují nejen muslimy, ale i širší veřejnost, což napomáhá k mezikulturnímu porozumění a dialogu.

V západní Evropě také moschety a islámská centra pořádají během Ramadanu speciální večerní modlitby známé jako Taráwíh. Tyto modlitby jsou velmi důležité a jsou často doprovázeny recitací celého Koránu během celého měsíce.

Půst během Ramadánu je dalším významným aspektem muslimské víry. V evropských zemích, kde nejsou běžně uznávány náboženské svátky, musí turecká komunita často najít způsoby, jak dodržovat půst, aniž by to ovlivnilo jejich pracovní nebo školní povinnosti. Mnozí zaměstnavatelé a školy jsou však stále více otevření a respektující vůči těmto potřebám.

Na konci Ramadanu se slaví Eid al-Fitr. Tento svátek trvá tři dny a začíná po spatření nového měsíce. Je to čas radosti, kdy se rodiny a přátelé scházejí, aby oslavili společně, často se sdílením tradičních jídel a sladkostí.

V západní Evropě Turci i ostatní muslimové slaví Eid al-Fitr podobně jako ve své domovině, ale s určitými odlišnostmi. Slavení začíná ranní modlitbou (Salat al-Eid) ve velkých mešitách nebo na otevřených prostranstvích, které často zahrnují tisíce věřících. Po modlitbě se rodiny scházejí k slavnostnímu obědu, kde jsou tradičně podávány sladkosti, jako je baklava nebo turecké lokumy.

Citace z rozhovoru s Ahmetem T.: «„Když jsem byl ještě dítě v Turecku, Ramadan byl vždycky časem,

kdy jsme se těšili na Ramazan pide – speciální chléb, který se peče během tohoto svatého měsíce, ale tady v Nizozemsku jsem se nikdy nedostal k tomu, abych si ten chléb připravoval.»

Eid al-Fitr je také dobou pro charitativní činnost, což je známé jako Zakat al-Fitr. Tento dar je povinný pro všechny muslimy, kteří si to mohou dovolit, a má zajistit, aby i chudí mohli oslavovat svátek. Tyto dary jsou často organizovány přes místní mešity nebo charitativní organizace, které distribuují pomoc těm, kteří to potřebují.

Eid al-Adha

Eid al-Adha je jedním z nejvýznamnějších svátků v islámském kalendáři, který slaví muslimové po celém světě. Tento svátek připomíná příběh proroka Abrahama, který byl podle tradice připraven obětovat svého syna na Boží příkaz, než Bůh zázračně zasáhl a místo syna mu dal berana k obětování.

V Turecku je Eid al-Adha hluboce zakořeněn v náboženských a kulturních tradicích. Slavení zahrnuje obětování zvířete, obvykle ovce nebo krávy, což symbolizuje Abrahamovu poslušnost a oddanost. Maso z obětovaného zvířete se pak dělí na tři části: jedna zůstává rodině, druhá je určena přátelům a sousedům a třetí část se věnuje potřebným. Tento akt je projevem štědrosti a solidarity, což jsou klíčové hodnoty během tohoto svátku.²⁹⁾

V západní Evropě se Eid al-Adha slaví podobně, i když s některými přizpůsobeními místním podmínkám. Vzhledem k přísným předpisům týkajícím se porážky zvířat k rituálním porážkám nedochází. Ale společné setkávání rodin a přátel zůstává důležitou součástí oslav. Rodiny se stále scházejí na slavnostní obědy, kde se podává maso z obchodu spolu s tradičními tureckými pokrmy jako je pilav a sladkosti jako baklava.

Citace z rozhovoru s Leylou S.: «Kvůli přísným pravidlům tady neprovádíme rituální porážky, takže maso kupujeme v obchodě. Přesto se celá rodina schází, připravujeme tradiční pokrmy jako pilav a baklava, a slavnostní oběd je stále důležitou součástí našich oslav.»

Během Eid al-Adha se také konají speciální modlitby v mešitách, kde se scházejí věřící k oslavě tohoto významného dne. Mešity v západní Evropě jsou v tomto období často plné, což poskytuje příležitost k posílení pocitu komunity a sdílení radosti z tohoto svátku.

Citace z rozhovoru s Mehmetem Y.: «Během Eid al-Adha je mešita v našem městě plná lidí, kteří přicházejí na speciální modlitby. Po modlitbách si vzájemně přejeme vše dobré a sdílíme radost ze svátku, což je pro nás velmi důležité.»

Eid al-Adha je tak pro mnoho Turků žijících v západní Evropě způsobem, jak udržovat a posilovat své náboženské a kulturní kořeny. I když jsou daleko od své domoviny, svátek nabízí příležitost k reflexi, společenské soudržnosti a charitativním činům, což jsou hodnoty, které jsou jádrem tohoto důležitého islámského svátku.

Mevlid Kandili

Mevlid Kandili je jedním z nejvýznamnějších duchovních svátků v islámském kalendáři, který slaví narození proroka Mohameda (v turečtině nazývaného Mevlid). Tento svátek je pro mnoho muslimů, včetně Turků, hluboce symbolický a plný duchovního významu. Slaví se v noci mezi 11. a 12. dnem třetího měsíce islámského lunárního kalendáře, známého jako Rabi' al-Awwal.³⁰⁾

V Turecku se Mevlid Kandili tradičně slaví v mešitách, kde se konají speciální modlitby a recitace z Koránu. Lidé se scházejí, aby si připomněli život a učení proroka Mohameda, a účastní se duchovních

obřadů, které zahrnují recitaci mevlidu, básně popisující narození a život proroka Mohameda.

Turci žijící v západní Evropě, zejména starší generace, se snaží udržet tradice spojené s Mevlid Kandili. Přestože nemusí být oslavy tak rozsáhlé jako v Turecku, mnoho tureckých komunit se stále věnuje tomuto svátku s velkou oddaností.

Citace z rozhovoru s Hasanem D.: «Pro mě osobně Mevlid Kandili není tak podstatný. Vyrůstal jsem v prostředí, kde jsme sice dodržovali určité tradice, ale tento svátek jsem nikdy neslavil nějak výrazně. Vidím, jak důležitý je pro starší generaci, ale pro mě už nemá takový význam.»

V západní Evropě jsou mešity často centrem oslav Mevlid Kandili. Speciální modlitby a recitace z Koránu jsou organizovány místními imámy, a to nejen v tureckých mešitách, ale i v dalších mešitách, které slouží širší muslimské komunitě. Tyto modlitby jsou obvykle doprovázeny čtením mevlidu, což je tradice, kterou si Turci velmi cení.

Ashura

Ashura je náboženským svátkem v islámském kalendáři, který má zvláštní význam jak pro sunnitské, tak pro šíitské muslimy, ačkoli s odlišným historickým kontextem a způsoby slavení. Tento svátek připomíná události 10. dne měsíce Muharram, prvního měsíce islámského kalendáře. Pro sunnity je tento den spojen s prorokem Mojžíšem (Musa) a jeho úspěšným přechodem Rudého moře. Pro šíity je to však den smutku, kdy si připomínají mučednickou smrt imáma Husajna, vnuka proroka Mohameda, v bitvě u Karbaly.³¹⁾

V Turecku, kde je většina muslimů sunnitská, má Ashura spíše slavnostní a komunitní charakter. Jedním z hlavních prvků tohoto dne je příprava a sdílení tradičního dezertu zvaného aşure. Aşure je symbolem sdílení, hojnosti a pohostinnosti a během Ashury je obvykle rozdáván sousedům, přátelům a chudým.

Aşure

V západní Evropě turecké rodiny také připravují aşure doma a sdílejí ho se svými přáteli a sousedy, často v multikulturním prostředí, kde je tento akt sdílení také příležitostí představit tureckou kulturu svým ne-muslimským sousedům.

Tradice svátku Ashury, zejména příprava a sdílení dezertu aşure, zůstává populární i mezi mladší generací Turků, i když ne vždy kvůli náboženskému významu samotného svátku. Mladší lidé často oceňují aşure spíše jako chutný dezert než jako součást náboženské tradice. Pro mnohé z nich je příprava a konzumace tohoto pokrmu spojena spíše s kulturními zvyky a rodinnými tradicemi, než s hlubokým duchovním nebo historickým významem, který svátek Ashura nese pro starší generace.

Citace z rozhovoru s Mehmetem A.: «Pro mě je aşure prostě jenom skvělý dezert, který mi připomíná dětství a rodinné oslavy. Vždycky se těším, až ho máma připraví, ale ten náboženský význam Ashury už pro mě není tak důležitý. Spíš si cením toho, že můžeme být spolu jako rodina a sdílet něco, co je pro nás tradiční.»

Náboženská identita druhé generace

Druhá a třetí generace Turků narozených v Evropě čelí jedinečným výzvám spojeným s udržováním náboženské identity v sekulárním prostředí. Tito mladí lidé často prožívají konflikt mezi tradičními hodnotami svých rodičů a moderním evropským způsobem života.

Citace z rozhovoru s Mehmetem Y.: «Mnozí mladí Turci hledají způsoby, jak skloubit svou tureckou a muslimskou identitu s evropským životním stylem. Tato generace často vytváří nové formy náboženské praxe, které kombinují tradiční a moderní prvky.»

Integrace vs. asimilace

Odpovědi jsou smíšené ohledně toho, zda se jejich současná země dobře integrovala turecké imigranty. Ačkoli většina respondentů říká, že se ve své hostitelské zemi „cítí jako doma“, respondenti také říkají, že turecká komunita by se měla více propojit s ne-tureckou komunitou. Ale zároveň většina respondentů říká, že turecká komunita by měla zachovat svou samostatnou identitu. Tyto konkurenční touhy po spojení a oddělení příslušnosti k obecné komunitě zdánlivě posilují reflexivní dodržování myšlenky asimilace bez integrace – myšlenky, kterou podporuje turecký prezident Recep Tayyip Erdogan a kterou explicitně přijímá široká většina respondentů.

Mezigenerační dynamika

Rodina hraje v turecké společnosti klíčovou roli, a udržování rodinných hodnot je v turecké komunitě nesmírně důležité. Tradiční rodinné zvyklosti, jako jsou pravidelná rodinná setkání a přísná výchova dětí, dlouho tvořily základ tureckého života. Turecké rodiny se často scházejí při různých příležitostech, jako jsou svátky, narozeniny, svatby a jiné významné události. Tyto setkání slouží nejen k posílení rodinných vazeb, ale také k udržování a předávání kulturního dědictví mezi generacemi.

Rovněž výchova dětí je pro turecké rodiny velmi důležitá. Tradičně se klade velký důraz na výchovu v souladu s tradičními hodnotami, kde děti jsou vedeny k úctě k rodičům a starším, k dodržování náboženských a kulturních tradic a k silné rodinné soudržnosti.

Nicméně, s každou další generací, zejména mezi tureckou diasporou v západní Evropě, se tyto rodinné zvyklosti postupně mění. Mladší generace, které vyrůstají v odlišném kulturním prostředí, často přijímají hodnoty a zvyklosti společnosti, ve které žijí, což někdy vede k oslabování tradičních tureckých rodinných vazeb. Setkávání rodin při významných příležitostech se sice stále koná, ale mladší lidé nemusí vždy klást na tyto události takový důraz jako jejich rodiče či prarodiče.

Podobně i výchova dětí se mění; zatímco starší generace kladla velký důraz na dodržování tradic a respektu k autoritám, mladší generace může přistupovat k výchově více liberálně, ovlivněna hodnotami západní společnosti, které zdůrazňují individualismus a osobní svobodu. Tento posun může vést ke změnám v tom, jak jsou turecké rodinné hodnoty předávány dalším generacím, a k tomu, že některé tradiční praktiky se v rodinném životě stávají méně běžnými.

Závěr

Tato práce se zaměřila na proces integrace Turků v západní Evropě a zodpovězení otázky: Jak se Turci žijící v Evropě integrovali do evropské společnosti? Bylo analyzováno několik klíčových aspektů této problematiky, včetně historického vývoje turecké migrace, zachování kulturních tradic a politické participace Turků v západních zemích. Závěrem je třeba nejen shrnout hlavní zjištění, ale také přinést nový, hlubší vhled do integračního procesu, který tato komunita v evropském prostředí zažívá.

Historický vývoj turecké migrace

Jedním z klíčových zjištění je, že historický vývoj turecké migrace nebyl jen výsledkem ekonomických potřeb, ale byl hluboce ovlivněn politickými a sociálními tlaky jak v Turecku, tak v hostitelských zemích. Migrace tedy nesloužila pouze k zaplnění nedostatku pracovních sil, ale také k řešení politických krizí a sociálních napětí v Turecku. Tento proces vedl k vytvoření stabilních tureckých komunit, které se dnes potýkají s otázkou vlastní identity a míry integrace do evropských společností.

Při hlubším zkoumání se ukazuje, že tyto stabilní komunity nevznikly jen jako důsledek přirozeného procesu integrace, ale také díky vědomému úsilí Turků udržet si svou kulturní a sociální identitu. Například během vojenských převratů v Turecku v 60. a 80. letech byla migrace do Evropy pro mnoho Turků nejen únikem před politickými represemi, ale také způsobem, jak zajistit lepší budoucnost pro své rodiny, přičemž se však snažili zachovat své kulturní kořeny v novém prostředí.

Kulturní tradice

Kulturní tradice Turků v Evropě, včetně náboženských praktik a společenských zvyků, hrály zásadní roli v udržení jejich identity. Tento aspekt však zároveň ukazuje na jistou rezistenci vůči úplné integraci, která je často podmíněna snahou zachovat kulturní dědictví a odlišnost od většinové společnosti. Například udržování tureckého jazyka a silné vazby na náboženské a kulturní tradice přispívají k tomu, že se Turci cítí více propojeni se svou původní kulturou než s kulturou hostitelské země. Toto může být vnímáno jako dvojsečný meč, kdy na jedné straně zachovávání tradic přispívá k soudržnosti komunity, ale na druhé straně může bránit hlubší integraci a přijetí hostitelské kultury.

V rámci tohoto procesu však nelze přehlédnout ani pozitivní příklady, kdy právě kulturní tradice sloužily jako most k porozumění mezi Turky a většinovou společností. Například turecké gastronomické festivaly a kulturní akce často přitahují širokou veřejnost a pomáhají budovat mezikulturní porozumění, což naznačuje, že udržování tradic nemusí nutně vést k izolaci, ale může být nástrojem pro budování mezikulturních vztahů.

Politická participace

Politická participace Turků v západní Evropě odhaluje, že integrace není jednotný proces, ale spíše komplexní fenomén, kde různé faktory vedou k různým výsledkům. Zatímco někteří Turci dosáhli vysoké míry politické angažovanosti v hostitelských zemích, jiní zůstávají více spojeni s tureckou politickou scénou. Tento jev ukazuje na transnacionální charakter jejich identity, kde se prolínají vlivy z domovské i hostitelské země. Tento aspekt také otevírá otázku loajality a míry identifikace s hostitelskou zemí, což může být vnímáno jako překážka úplné integrace.

Jedním z konkrétních příkladů z praxe, který ilustruje tuto komplexitu, je příběh turecké komunity v Německu, která se aktivně zapojuje do místní politiky, přičemž zároveň udržuje silné vazby na tureckou politiku, například prostřednictvím volební účasti v tureckých volbách. Tento fenomén naznačuje, že pro mnoho Turků není politická participace v hostitelské zemi v rozporu s jejich loajalitou k Turecku, ale spíše doplňkem jejich dvojí identity.

Závěrečné úvahy

Nakonec je třeba podtrhnout význam zjištění této práce, která nejenže odpovídají na hlavní výzkumnou otázku týkající se integrace Turků v Evropě, ale také odhalují hlubší a často přehlížené souvislosti mezi historickými, kulturními a politickými faktory, které tuto integraci ovlivňují. Kritická reflexe ukazuje, že proces integrace je mnohem komplexnější, než se na první pohled zdá, a vyžaduje přehodnocení stávajících integračních politik.

Jedním z zjištění této práce je, že i přes snahy o integraci, mnoho Turků vědomě zvolilo cestu částečné nebo selektivní integrace, která jim umožňuje udržet si svou identitu, zatímco se přizpůsobují jen v některých oblastech života v hostitelské zemi. Tento sociální jev ukazuje, že pro mnoho Turků je důležitější udržet si svou kulturní a náboženskou identitu než se plně integrovat do evropské společnosti. To vede k otázce, zda je evropský model integrace, který často předpokládá asimilaci do většinové kultury, skutečně efektivní pro všechny skupiny migrantů.

Budoucí výzkum by se mohl zaměřit více na komplexní analýzu selektivní integrace a na to, jak mohou být integrační politiky přizpůsobeny tak, aby lépe odpovídaly specifickým potřebám různých komunit. Tento přístup by mohl přispět k vytvoření efektivnějších a inkluzivnějších politik, které by zohledňovaly různé formy integrace a umožňovaly migrantům udržet si svou identitu při současné účasti na životě hostitelské společnosti.

Seznam použitých zdrojů

ABADAN-UNAT, Nermin. *Turks in Europe: From Guest Worker to Transnational Citizen*. New York: Berghahn Books, 2011. ISBN 978-1-84545-425-8.

AKGÜNDÜZ, Ahmet. Labour Migration from Turkey to Western Europe (1960–1974). *Capital & Class*. 1993, roč. 17, č. 3, s. 153-194. ISSN 0309-8168. DOI: <https://doi.org/10.1177/030981689305100107>

ALBA, R., NEE V. *Remaking the American Mainstream: Assimilation and Contemporary Immigration*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN 978-0-67401-813-6.

BLEIKER, Carla. *I stand behind Erdogan: An afternoon in Cologne's Turkish center*. In: DW.com [online]. 19. července 2016 [cit. 2024-09-02]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/i-stand-behind-erdogan-an-afternoon-in-colognes-turkish-center/a-19413325>

CASTLES, S., MILLER, M. *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. Journal of the Australian Population Association. 1995. ISBN: 978-0-333-73245-8.

DEWDNEY, John C., YAPP, Malcolm Edward. *Turkey*. [online]. Encyclopedia Britannica, 2024 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Turkey/The-military-coup-of-1960>

FASSMANN, Heinz; İÇDUYGU, Ahmet. Turks in Europe: Migration flows, migrant stocks and demographic structure. *European Review*, 2013, 21.3: 349-361. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1062798713000318>

FLECK, Anna. *Number of Turkish People in European Countries*. [online]. Statista, 2023 [cit. 03.08.2024]. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/29975/number-of-turkish-people-in-european-countries/>

FLEISCHMANN, Fenella a PHALET, Karen. Integration and religiosity among the Turkish second generation in Europe: a comparative analysis across four capital cities. *Ethnic and Racial Studies*. 2011, s. 1-22. ISSN 0141-9870. DOI: <https://doi.org/10.1080/01419870.2011.579138>

KAYA, Ayhan. *The Turkish Diaspora in Europe: An Introduction*. [online]. Center for American Progress, 2019 [cit. 07.08.2024]. Dostupné z: <https://www.americanprogress.org/article/turkish-diaspora-europe/>

MARTINOVIC, Borja; VERKUYTEN, Maykel. Host national and religious identification among Turkish Muslims in Western Europe: The role of ingroup norms, perceived discrimination and value incompatibility. *European Journal of Social Psychology*. 2012, roč. 42, č. 7, s. 893-903. ISSN 0046-2772. DOI: <https://doi.org/10.1002/ejsp.1900>

MASSEY, Douglas S., a další. *Worlds in Motion: Understanding International Migration at the End of the Millennium*. Oxford: Oxford University Press, 1999. ISBN: 978-0-191-58408-4.

MCCARTHY, Niall. *700,000 People Gained EU Citizenship In 2019*. [online]. Statista, 2021. [cit. 03.08.2024]. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/13475/995000-people-gained-eu-citizenship-in-2016/>. 13. MODOOD, Tariq. *Multiculturalism: a Civic Idea*. Cambridge: Cambridge University Press, 2023. ISBN: 978-0-74566-287-9.

MÜGGE, Liza; KRANENDONK, Maria; VERMEULEN, Floris; AYDEMIR, Nermin. Migrant votes 'here' and 'there': Transnational electoral behavior of Turks in the Netherlands. *Migration Studies*. 2021, roč. 9, č. 3, s. 400-422. ISSN 2049-5838. DOI: <https://doi.org/10.1093/migration/mnz034>

NEWMAN, Andrew J. *Āshūrā*. [online]. Encyclopedia Britannica, 2024 [cit. 21.08.2024]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Ashura-Islamic-holy-day>

SCHIMMER, Karl August. *The Sieges of Vienna by the Turks*. London: J. Murray, 1847. ISBN: 978-1-51974-859-1.

TURKMEN, Gülay. *"But you don't look Turkish!": The Changing Face of Turkish Immigration to Germany*. [online]. Reset dialogues, 2019 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z: <https://www.resetdoc.org/story/dont-look-turkish-changing-face-turkish-immigration-germany/>

TARIHI, Giris. *Mevlid kandili ne demek? Mevlid kandilinin önemi ve fazileti nedir?* [online]. Fikriyat, 2023 [cit. 21.08.2024]. Dostupné z: <https://www.fikriyat.com/galeri/islam/mevlid-kandili-ne-demek-mevlid-kandilinin-onemi-ve-fazileti-nedir>

What is Eid al-Adha and how is it celebrated? [online]. Al Jazeera, 2020 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/7/31/what-is-eid-al-adha-and-how-is-it-celebrated>

What is Ramadan? [online]. Islamic Finder, 2023 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z: <https://www.islamicfinder.org/knowledge/islam-and-sunnah/what-is-ramadan/>

Počet shlédnutí: 237

1)

MARTINOVIC, Borja; VERKUYTEN, Maykel. Host national and religious identification among Turkish Muslims in Western Europe: The role of ingroup norms, perceived discrimination and value incompatibility. *European Journal of Social Psychology*. 2012, roč. 42, č. 7, s. 893-903. ISSN 0046-2772. DOI: <https://doi.org/10.1002/ejsp.1900>

2)

AKGÜNDÜZ, Ahmet. Labour Migration from Turkey to Western Europe (1960–1974). *Capital & Class*. 1993, roč. 17, č. 3, s. 153-194. ISSN 0309-8168. DOI: <https://doi.org/10.1177/030981689305100107>

3)

FLEISCHMANN, Fenella a PHALET, Karen. Integration and religiosity among the Turkish second generation in Europe: a comparative analysis across four capital cities. *Ethnic and Racial Studies*. 2011, s. 1-22. ISSN 0141-9870. DOI: <https://doi.org/10.1080/01419870.2011.579138>

4)

MÜGGE, Liza; KRANENDONK, Maria; VERMEULEN, Floris a AYDEMIR, Nermin. Migrant votes 'here' and 'there': Transnational electoral behavior of Turks in the Netherlands. *Migration Studies*. 2021, roč. 9, č. 3, s. 400-422. ISSN 2049-5838. DOI: <https://doi.org/10.1093/migration/mnz034>

5) 8)

CASTLES, S. a M. MILLER. *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. Journal of the Australian Population Association. 1995. ISBN : 978-0-333-73245-8.

6) 7)

MASSEY, Douglas S., a další. *Worlds in Motion: Understanding International Migration at the End of the Millennium*. Oxford: Oxford University Press, 1999. ISBN : 978-0-191-58408-4.

9)

ALBA, R. a V. NEE. *Remaking the American Mainstream: Assimilation and Contemporary Immigration*. Oxford: Oxford University Press, 2005. ISBN : 978-0-67401-813-6

10)

MODOOD, Tariq. *Multiculturalism: a Civic Idea*. Cambridge: Cambridge University Press, 2023. ISBN : 978-0-74566-287-9

11)

CRUL, M. a H. VERMEULEN. *The Integration of the European Second Generation (TIES)*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 2003.

12)

SCHIMMER, Karl August. *The Sieges of Vienna by the Turks*. London: J. Murray, 1847. ISBN : 978-1-51974-859-1

13) 14)

ABADAN-UNAT, Nermin. *Turks in Europe: From Guest Worker to Transnational Citizen*. New York: Berghahn Books, 2011. ISBN 978-1-84545-425-8.

15) 18)

DEWDNEY, John C. and YAPP, Malcolm Edward. *Turkey* [online]. Encyclopedia Britannica, 2024 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Turkey/The-military-coup-of-1960>

16) 19)

FASSMANN, Heinz; İÇDUYGU, Ahmet. Turks in Europe: Migration flows, migrant stocks and demographic structure. *European Review*, 2013, 21.3: 349-361. DOI:

<https://doi.org/10.1017/S1062798713000318>

17)

TURKMEN, Gülay. *"But you don't look Turkish!": The Changing Face of Turkish Immigration to Germany*. [online]. Reset dialogues, 2019 [cit. 18.08.2024]. Dostupné z:

<https://www.resetdoc.org/story/dont-look-turkish-changing-face-turkish-immigration-germany/>

20) 21)

MCCARTHY, Niall. 700,000 People Gained EU Citizenship In 2019. [online]. Statista, 2021. [cit. 03.08.2024]. Dostupné z:

<https://www.statista.com/chart/13475/995000-people-gained-eu-citizenship-in-2016/>

22) 23)

FLECK, Anna. Number of Turkish People in European Countries [online]. Statista, 2023. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/29975/number-of-turkish-people-in-european-countries/> [cit. 03.08.2024]

24) 25) 27)

KAYA, Ayhan. *The Turkish Diaspora in Europe: An Introduction*. Online. Center for American Progress. 2019. Dostupné z: <https://www.americanprogress.org/article/turkish-diaspora-europe/>. [cit. 07.08.2024]

26)

BLEIKER, Carla. *I stand behind Erdogan: An afternoon in Cologne's Turkish center*. In: DW.com [online]. 19. července 2016 [cit. 2024-09-02]. Dostupné z:

<https://www.dw.com/en/i-stand-behind-erdogan-an-afternoon-in-colognes-turkish-center/a-19413325>

28)

What is Ramadan? [online]. Islamic Finder, 2023. Dostupné z:

<https://www.islamicfinder.org/knowledge/islam-and-sunnah/what-is-ramadan/> [cit. 18.08.2024].

29)

What is Eid al-Adha and how is it celebrated? [online]. Al Jazeera, 31. července 2020. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/7/31/what-is-eid-al-adha-and-how-is-it-celebrated> [cit. 18.08.2024]

30)

TARIHI, Giris. Mevlid kandili ne demek? Mevlid kandilinin önemi ve fazileti nedir? [online]. Fikriyat, 2023 [cit. 21.08.2024] Dostupné z:

<https://www.fikriyat.com/galeri/islam/mevlid-kandili-ne-demek-mevlid-kandilinin-onemi-ve-fazileti-nedir>

31)

NEWMAN, Andrew J.. Āshūrā [online]. Encyclopedia Britannica, 2024 [cit. 21.08.2024]. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/topic/Ashura-Islamic-holy-day>

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

https://www.hks.re/wiki/ls2024:turci_v_zapadni_evrope

Last update: **04/09/2024 16:21**

